

Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes MBA

+ 31 85 003 6400

De staatssecretaris van Financiën
De heer Dr. J.A. Vijlbrief

info@glastuinbouwnederland.nl
glastuinbouwnederland.nl

Datum : 29 mei 2020
Ons kenmerk : Brf 20.035 RvdV/SvD
Onderwerp : Wet CO2-heffing industrie

Kvk 27294015
BTW 8172.64.437.B.01

Geachte ministers Wiebes en Hoekstra,

Graag vraag ik uw aandacht voor onze reactie op het ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel 'Wet CO2-heffing industrie'. Dit wetsvoorstel kent voor de glastuinbouwsector in de kern twee zeer wezenlijke aandachtspunten.

Ten eerste is het essentieel de uitzondering van de glastuinbouwsector voor de CO2-heffing voor de industrie expliciet in de voorgestelde definities te regelen.

De glastuinbouwsector is per definitie geen industrie en is in de omvang, omzet en inrichting van de bedrijven niet met de industrie te vergelijken. Bovendien kent de glastuinbouwsector in samenwerking met het ministerie van LNV een eigen sectoraal regime voor de energietransitie, waaronder het programma Kas als Energiebron en het CO2-sectorsysteem waarover afspraken zijn opgenomen in het Klimaatakkoord 2030.

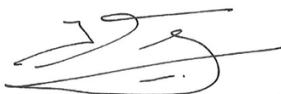
De glastuinbouw is geen industrie en dat moet ook klip en klaar uit de wettekst blijken!

Ten tweede wordt in dit wetsvoorstel de levering van restwarmte door de industrie en door elektriciteitscentrales onder de heffingsplicht gebracht. Dit is een blokkade voor bestaande en toekomstige restwarmteprojecten voor de glastuinbouwsector en andere gebruikers en leidt tot CO2-emissie stijging in plaats van daling. Een averechts effect dat in tegenspraak is met het doel van dit wetsvoorstel!

Met de industrie, lokale overheden en de rijksoverheid werken we al jaren hard aan het vergroten van het perspectief van restwarmte. Het is onbegrijpelijk dat u nu met dit wetsvoorstel een streep haalt door deze inzet die een grote en wezenlijke pijler vormt onder onze ambities om te komen tot een klimaatneutrale glastuinbouwsector.

Voor onze nadere inhoudelijke reactie op het wetsvoorstel verwijs ik naar de bijlage.

Hoogachtend,

J. van der Tak
Voorzitter

Bijlage: Reactie Glastuinbouw Nederland op wetsvoorstel 'Wet CO2-heffing industrie'

Reactie Glastuinbouw Nederland op wetsvoorstel 'Wet CO2-heffing industrie'

ARTIKEL 71H SUB G

De industriële installatie wordt in dit artikel gedefinieerd als een broeikasgasinstallatie, afvalverbrandingsinstallatie of lachgasinstallatie.

Een glastuinbouwbedrijf dat deelneemt aan het EU ETS is een broeikasgasinstallatie maar geen industrie. Glastuinbouwbedrijven worden op deze wijze ten onrechte ondergebracht bij de industrie. De glastuinbouw bij de industrie onderbrengen via deze definitie is onjuist en ongewenst. De glastuinbouw zal juridisch en feitelijk op voorhand in de definiëring in dit wetsvoorstel buiten de industrie moeten vallen.

Een oplossing is om in deze definitie 'een broeikasgasinstallatie' te vervangen door 'een industriële broeikasgasinstallatie'.

Vervolgens kan een definitie toegevoegd worden luidend:

'industriële broeikasgasinstallatie: een broeikasgasinstallatie niet zijnde een broeikasgasinstallatie die direct of indirect uitsluitend geëxploiteerd wordt voor:

- a. het in een kas telen van gewassen;
- b. stadsverwarming;
- c. voor het verwarmen of koelen van ruimten van gebouwen of locaties, en de meetbare warmte niet wordt gebruikt voor de productie van producten en daarmee verband houdende activiteiten; of
- d. het opwekken van elektriciteit zonder het gebruik van restgassen als brandstof.'

Feitelijk wordt hiermee de gelijkkluidende tekst als opgenomen in het wetsvoorstel in artikel 71 i sub a tot en met d direct ondergebracht bij de afbakening van de definitie van een industriële installatie.

ARTIKEL 71I

Aanvullend op voorgaande reactie levert de uitsluitingsgrond voor glastuinbouw een complicatie op waar in het integrale wetgevende kader aandacht voor nodig is.

In deze uitsluitingsgrond wordt glastuinbouw conform de gegeven definitie in het Activiteitenbesluit aangeduid als 'het in een kas telen van gewassen' (artikel 71i sub a.).

Glastuinbouwbedrijven die ook een broeikasgasinstallatie zijn conform de EU-ETS Richtlijn ((EU) 2018/410)) vallen onder deze richtlijn vanwege de gegeven deelnamegrens en definitie. In de Richtlijn is de toepasselijke definitie 'het verbranden van een brandstof'. Als deze twee definities met elkaar verbonden worden dan ontstaat de definitie 'het verbranden van een brandstof voor het in een kas telen van gewassen'.

Het is hier van belang om ook de definitie van een andere uitsluitingsgrond te betrekken, te weten het 'opwekken van elektriciteit'. Deze definitie is verbonden aan een ander regelingskader voor CO2-beprijzing, te weten het wetsvoorstel 'minimum CO2-prijs elektriciteitsopwekking' waarmee een CO2-prijs wordt opgelegd voor elektriciteitsopwekking.

Het is niet meer dan logisch dat elektriciteitsopwekking, die via het hiervoor genoemde wetsvoorstel al een CO2-prijsregulering opgelegd hebben gekregen, uitgezonderd worden van dit onderhavige wetsvoorstel. Nu doet zich de complicatie voor dat glastuinbouwbedrijven met een broeikasgasinstallatie, ook vallen onder het wetsvoorstel 'minimum CO2-prijs elektriciteitsopwekking'

Dit roept de vraag op hoe het Activiteitenbesluit, de wet minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking en het onderhavige wetsvoorstel, zich voor wat betreft de positie van de betreffende glas-tuinbouwondernemingen, zich tot elkaar verhouden. Alle glastuinbouwbedrijven met een broei-kasgasinstallatie passen WKK toe. Hiermee zijn zij volgens de wet 'minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking' elektriciteitsopwekker. Een deel van deze elektriciteit wordt geleverd aan het openbare net (netlevering) en een deel van de elektriciteit wordt ingezet voor het telen van gewassen (belichting). Het opwekken van elektriciteit enerzijds en het telen van gewassen anderzijds zijn niet van elkaar te scheiden en lopen in elkaar over. In de glastuinbouw wordt de WKK ingezet met een uitzonderlijk hoog energetisch rendement van 90% juist door optimale inzet van de installatie door een combinatie van verwarmen en belichten (telen van gewassen), netlevering en netinkoop. Ook de geproduceerde CO₂ wordt ingezet voor het bemesten van de gewassen.

De onderlinge verbindingen en overlap tussen definities levert complexiteit op in de afbakening en interpretatie van de (onderlinge samenhang van) de wetteksten.

In het Activiteitenbesluit (telen van gewassen) wordt geen onderscheid gemaakt tussen elektriciteitsproductie en daarbinnen de productie voor de teelt (belichting) of voor heel Nederland (netlevering). In het Activiteitenbesluit is de totale activiteit gekoppeld aan het telen van gewassen. De onderhavige wet doet voorkomen alsof het telen van gewassen en het opwekken van elektriciteit (zowel voor belichting en dus de teelt van gewassen als voor netlevering) van elkaar onderscheiden moeten worden. Door de onderling overlappende definities is dit echter niet mogelijk. Ook als dezelfde ondernemingen en installaties op twee manieren uitgezonderd zijn (zowel als elektriciteitsproducent als het telen van gewassen) is de vraag hoe deze zich tot elkaar verhouden. Het lijkt erop dat de glastuinbouw ten onrechte is aangemerkt als elektriciteitsproducent en terecht wordt uitgezonderd in dit wetsvoorstel conform de definitie 'telen van gewassen' in het Activiteitenbesluit. In dat geval is het vereist dat, in samenhang met dit wetsvoorstel, de wet minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking zodanig wordt aangepast dat ook daar de glastuinbouwsector uitgezonderd wordt. De oproep is de verhouding tot de wet minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking te betrekken bij dit wetsvoorstel en het nog lopende traject van wetswijziging van de wet minimumprijs CO₂-prijs elektriciteitsopwekking te benutten om ook in deze wet een uitzonderingsgrond op te nemen voor de glastuinbouw.

ARTIKEL 71J SUB A

In dit artikel wordt de CO₂-heffing industrie opgelegd aan een broeikasgasinstallatie. Door hier te kiezen voor 'broeikasgasinstallatie' in plaats van 'industriële installatie' wordt de grondslag voor de heffing, ook al is deze in de definities of de uitzonderingsgronden ingeperkt, alsnog verbreed. De oproep is in dit artikel 'broeikasgasinstallatie' te vervangen door 'industriële installatie'.

Door deze wijziging kunnen de artikelen 71j sub b en c komen te vervallen omdat een afvalverbrandingsinstallatie en een lachgasinstallatie automatisch binnen de definitie van 'industriële installatie' vallen.

ARTIKEL 71 J, SUB B

De uitzonderingsgrond voor stadsverwarming impliceert dat restwarmte levering aan andere gebruikers, zoals glastuinbouw, heffingsplichtig wordt. Dit leidt tot een averechts effect en toename van de CO₂-emissie in plaats van CO₂-reductie.

De oproep is om in dit artikel (in samenhang met onze eerdere reactie bij artikel Artikel 71h sub g) ‘stadsverwarming’ te verbreden naar ‘(rest)warmtelevering’.
Voor de motivatie bij deze reactie verwijzen wij naar onze verdere reactie op de Memorie van toelichting.

ARTIKEL 71J SUB 2

In dit artikel worden uitzonderingen genoemd voor de heffing. Dit roept vraagtekens op. Waarom worden in dit artikel opwekken van elektriciteit (sub a) en stadsverwarming (sub b) nogmaals uitgezonderd terwijl deze activiteiten ook al via artikel 71 i sub b (stadsverwarming) en sub d (opwekken van elektriciteit) worden uitgezonderd?

ARTIKEL 71Q SUB 1

In dit artikel wordt de tariefstelling gekoppeld aan een broeikasgasinstallatie. Door hier te kiezen voor ‘broeikasgasinstallatie’ in plaats van ‘industriële installatie’ wordt de grondslag voor de tariefstelling, ook al is deze in de definities of de uitzonderingsgronden ingeperkt, alsnog verbreed. De oproep is in dit artikel ‘broeikasgasinstallatie’ te vervangen door ‘industriële installatie’.

MEMORIE VAN TOELICHTING

In de memorie van toelichting wordt nader ingegaan op de positie van restwarmte. Levering van restwarmte door industrie en elektriciteitscentrales, onder andere aan de glastuinbouw, levert een grote bijdrage aan de CO₂-reductie. Het uitgangspunt zou dus moeten zijn dat dit wetsvoorstel bijdraagt aan de stimulering van restwarmte.

Het tegenovergestelde is echter het geval! Uit de toelichting op pagina 3 blijkt dat het doel van dit wetsvoorstel is om de CO₂-heffing industrie ook toe te passen op de levering van restwarmte. Er wordt specifiek vermeld dat ‘ten behoeve van de uitvoerbaarheid’ levering van restwarmte aan de glastuinbouw heffingsplichtig is. Vervolgens wordt levering van restwarmte aan stadswarmteprojecten alsnog uitgezonderd.

In de praktijk wordt in veel gevallen restwarmte levering aan de glastuinbouw binnen één en hetzelfde project gecombineerd met levering van restwarmte aan de stad.

Wat dan de redenatie en onderbouwing is van het heffingsplichting maken van restwarmte levering aan de glastuinbouw ‘ten behoeve van de uitvoerbaarheid’ maar uitzondering van levering aan stadswarmteprojecten is volkomen onbegrijpelijk. De heffingsplicht voor restwarmte en uitzondering van stadswarmte leidt juist tot een grotere complexiteit in de uitvoerbaarheid voor aanbieders van restwarmte.

Op deze wijze leidt het wetsvoorstel tot een directe blokkade voor bestaande en toekomstige restwarmte projecten voor de glastuinbouwsector die leidt tot toename van CO₂-emissie in plaats van afname en het uitblijven van kansrijke CO₂-reductie projecten in de toekomst.

Op pagina 10 wordt vermeld dat levering van restwarmte buiten stadsverwarming in aanmerking komt voor dispensatierechten waarmee restwarmte levering aan de glastuinbouw ‘wordt beloofd’. Dit is een omkering van zaken. De verstrekking van dispensatierechten naar de toekomst is inherent onzeker. Door primair de restwarmtelevering heffingsplichtig te maken en vervolgens te compenseren door de onzekere verstrekking van dispensatierechten resulteert per saldo ontmoedigingsbeleid. De heffingsplicht ontnemt de eigena-

ren van restwarmtebronnen de prikkel om CO₂-reductie te realiseren via restwarmtelevering. Noodgedwongen zullen andere reductie-opties de voorkeur krijgen. Dit wordt op geen enkele wijze weggenomen door verstrekking van (in de toekomst onzekere) dispensaties. Daar komt bij dat de samenhang met subsidies betrokken moet worden. Restwarmte levering kan, net als andere CO₂-reductie opties, niet zonder subsidie. De beoogde SDE++ subsidie zal vanuit de wettelijke (staatssteun)kaders rekening moeten houden met andere vormen van steun en compensatie. Nu in dit wetsvoorstel voorgesteld wordt restwarmte levering te compenseren door dispensatie is het zeer goed denkbaar dat de subsidieverstrekking via de SDE++ regeling vanwege staatssteun gekort moet worden voor de hoeveelheid verstrekte dispensaties. In dat geval resulteert de dispensatie voor restwarmte, die in dit wetsvoorstel gepresenteerd wordt als stimulering en beloning van restwarmte, in de bekende ‘sigaar uit eigen doos’.

De conclusie is dat in dit wetsvoorstel een regime wordt gepresenteerd waardoor restwarmte geblokkeerd wordt en de CO₂-emissie stijgt in plaats van daalt.